

Sygn. akt: I C 869/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Krystian Szelağ
Protokolant:	St. sekretarz sądowy Justyna Szubring

po rozpoznaniu w dniu 08 marca 2024 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko Gminie R.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. na rzecz pozwanego Gminy R. kwotę 10.800,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. z siedzibą we W. pozwem z dnia 29 lipca 2022 r. (data wpływu) wobec pozwanej Gminy R. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty, by pozwana zapłaciła powódce kwotę 222.364,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 30.09.2019 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W razie sprzeciwu wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 222.364,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 30.09.2019 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała, iż J. G. jako organ prowadzący placówkę oświatową, prowadziła w latach 2012-2016 Przedszkole Niepubliczne (...) w R. na podstawie wpisu do ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gminie R., prowadzonej przez Burmistrza R.. W związku z realizacją zadania własnego pozwanej Gminy, powódka otrzymywała od pozwanego dotacje oświatowe, w związku z prowadzeniem niepublicznego przedszkola. Powódka podała, że w latach 2012 –2016 w Gminie R. nie funkcjonowało przedszkole publiczne. W latach 2012 –2016 r. podstawę wyliczenia dotacji stanowiły wydatki ponoszone na prowadzenie przedszkola publicznego przez Gminę Miejską K.. Zasady ustalania dotacji w latach 2012-2016 w pozwanej Gminie określała uchwała Nr (...) Rady Miejskiej w R. z dnia 25 października 2011 r. w sprawie udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli

oraz punktów przedszkolnych prowadzonych na terenie Gminy R.. Zgodnie z jej § 4 ust. 1, dotacja dla niepublicznego przedszkola przysługuje na każdego ucznia zamieszkałego na terenie Gminy R. w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie Gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych prowadzonych przez najbliższą Gminę - w przeliczeniu na jednego ucznia.

Powódka wskazała, że J. G. deklarowała w poszczególnych miesiącach roku 2012 liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola niepublicznego. Pozwana Gmina dokonywała comiesięcznych wypłat dotacji na rachunek wskazany przez organ prowadzący. Powódka wskazała, że ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2012 wynosiły 969.270 zł. W związku z powyższym należna wysokość dotacji w roku 2012 powinna być obliczona w następujący sposób: $743.461 : 75 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesiące} = 826,07 \text{ zł} \times 75\% = 619,55 \text{ zł}$. Tym samym różnica między dotacją wypłaconą w roku 2012, a dotacją należną wynosi 198.403,20 zł. Powódka podniosła, że organowi prowadzącemu wypłacono w roku 2012 kwotę o 198.403,20 zł niższą, od należnej. Tym samym skutek nienależytego wykonania zobowiązania z art. 90 ust. 2b u.s.o. przez pozwaną Gminę, organ prowadzący przedszkole nie uzyskał należnej mu korzyści majątkowej i poniósł szkodę.

Ustalona przez pozwaną Gminę kwota dotacji na jedno pełnosprawne dziecko wynosiła w 2013 r. 300,28 zł w okresie styczeń — marzec i 291,63 zł w okresie kwiecień — grudzień. ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2013 wynosiły: $686.130 + 3.469 + 29.127 + 1.041 + 150.000 = 869.767 \text{ zł}$. Obowiązująca do końca 2013 r. uchwała Rady Gminy R. dotycząca zasad ustalania dotacji nie przewidywała możliwości pomniejszenia podstawy obliczania dotacji o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy. W związku z powyższym należna wysokość dotacji w roku 2013 do dnia 01.09.2013 r. powinna być obliczona w następujący sposób: $869.767 : 71 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesiące} = 1.020,85 \text{ zł} \times 75\% = 765,64 \text{ zł}$. Tym samym różnica między dotacją wypłaconą w roku 2013, a dotacją należną na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym wynosiła 465,30 zł. Organowi prowadzącemu wypłacono w roku 2013 kwotę o 349.345,37 zł niższą od należnej.

Ustalona przez pozwaną Gminę kwota dotacji na jedno pełnosprawne dziecko w 2014 r. wynosiła 298,79 zł. Ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2014 wynosiły: $771.900 + 3.386 + 30.000 + 986 + 150.000 = 956.272 \text{ zł}$. W konsekwencji ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2014 wynosiły: $771.900 + 3.386 + 30.000 + 986 + 150.000 = 956.272 \text{ zł}$. W związku z powyższym należna wysokość dotacji w roku 2014 powinna być obliczona w następujący sposób: $956.272 : 73 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesiące} = 1.091,63 \text{ zł} \times 75\% = 818,72 \text{ zł}$. Tym samym różnica między dotacją wypłaconą w roku 2014, a dotacją należną na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym wynosiła 519,93 zł. Organowi prowadzącemu wypłacono w roku 2014 kwotę o 369.670,23 zł niższą, od należnej.

Ustalona przez pozwaną Gminę kwota dotacji na jedno pełnosprawne dziecko w 2015 r. wynosiła 296,58 zł. W konsekwencji ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2015 wynosiły: $836.500 + 3.427 + 31.980 + 1.028 + 200.000 = 1.072.935 \text{ zł}$. Natomiast wydatki bieżące na przedszkola publiczne ustalone w uchwale budżetowej, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, wynosiły: $1.072.935 - 200.000 - 30.000 = 842.935 \text{ zł}$. W związku z powyższym należna wysokość dotacji w roku 2015 powinna być obliczona w następujący sposób: w okresie styczeń - sierpień: $1.072.935 : 70 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesiące} = 1.277,30 \text{ zł} \times 75\% = 958 \text{ zł}$ w okresie wrzesień - grudzień: $842.935 : 70 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesiące} = 1.003,50 \text{ zł} \times 75\% = 752,62 \text{ zł}$. Tym samym różnica między dotacją wypłaconą w roku 2015, a dotacją należną na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym wynosiła w okresie styczeń - sierpień 661,42 zł. (= 958 - 296,58), a w okresie wrzesień — grudzień 456,04 zł. (= 752,62 - 296,58).

Ustalona przez pozwaną Gminę kwota dotacji na jedno pełnosprawne dziecko w 2016 r. wynosiła 298,80 zł. ogólnie planowane w budżecie wydatki bieżące w przedszkolach publicznych w roku 2016 wynosiły: $725.500 + 3.780 + 32.000 + 1.100 + 127.000 + 300.000 = 1.189.380 \text{ zł}$. Natomiast wydatki bieżące na przedszkola publiczne ustalone w uchwale budżetowej, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, wynosiły: sposób: $1.189.380 - 300.000 - 25.000 = 864.380 \text{ zł}$. W związku z powyższym

należna wysokość dotacji w roku 2016 powinna być obliczona w następujący sposób: $864.380 : 76 \text{ dzieci} : 12 \text{ miesięcy} = 947,78 \text{ zł} \times 75\% = 710,84 \text{ zł}$. Tym samym różnica między dotacją wypłaconą w roku 2016, a dotacją należną na jedno dziecko w przedszkolu niepublicznym wynosiła 412,04 zł. Organowi prowadzącemu wypłacono w roku 2016 kwotę o 258.761,12 zł niższą od należnej. Tym samym wskutek nienależytego wykonania zobowiązania z art. 90 ust. 2b u.s.o. przez pozwaną Gminę, organ prowadzący przedszkole nie uzyskał należnej mu korzyści majątkowej i poniósł szkodę.

Niniejszym pozwem powódka dochodzi części roszczenia, tj. kwoty 222.364,53 zł. Na kwotę tę składa się kwota 198.403,20 zł w związku z nienależytym wykonaniem zobowiązania i zaniżeniem dotacji w roku 2012 r. na wszystkie dzieci w przedszkolu niepublicznym oraz w związku z nienależytym wykonaniem zobowiązania i zaniżeniem dotacji na jedno dziecko w kolejnych latach 2013-2016 tj.: - 198.403,20 zł dla roku 2012 - 5.662,17 zł. (= 3 miesiące x 465,36 zł. x 1 dziecko + 9 miesięcy x 474,01 zł x 1 dziecko) dla roku 2013 - 6.239,16 zł, (= 12 miesięcy x 519,93 zł. x 1 dziecko) dla roku 2014 - 7.115,52 zł. (= 8 miesięcy x 661,42 zł. x 1 dziecko + 4 miesiące x 456,04 zł. x 1 dziecko) dla roku 2015 - 4.944,48 zł. (= 12 miesięcy x 412,04 zł x 1 dziecko) dla roku 2016 (pozew k. 4-18).

Pismem z dnia 22 grudnia 2023 r. powódka rozszerzyła powództwo, w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 571.709,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 30.09.2019 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że ze względu na zbliżający się termin przedawnienia części dochodzonego roszczenia (co do roku 2013), powódka dokonała rozszerzenia powództwa za cały rok 2013 na wszystkie dzieci (pismo przygotowawcze powoda wraz z rozszerzeniem powództwa k. 636-637).

W odpowiedzi na pozew pozwana Gmina R. wniosła o:

1. oddalenie pozwu z uwagi na brak legitymacji procesowej powódki do wytoczenia powództwa – umowa cesji wierzytelności na rzecz spółki (...) SA z siedzibą we W. jest nieważna,
2. oddalenie powództwa z uwagi na jego bezzasadność,
3. oddalenie powództwa w całości z uwagi na przedawnienie roszczenia,
4. zasądzenie kosztów procesu, wg norm przepisanych.

Pozwana zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom przytaczanym przez stronę powodową zarówno co do zasadności roszczenia, które powódka raz określa jako różnicę między dotacją należną powódce a dotacją wypłaconą, raz jako zobowiązania kontraktowe, raz jako szkodę, terminu wymagalności roszczenia, wysokości roszczenia, sposobu obliczenia wysokości dotacji, danych które posłużyły do określenia wysokości dotacji, a przede wszystkim zaprzeczyła twierdzeniom powódki w zakresie istnienia po jej stronie legitymacji procesowej (odpowiedź na pozew k. 152-175).

Z uwagi na brak podstaw do rozpoznania sprawy w postępowaniu upominawczym, Sąd skierował sprawę do postępowania zwykłego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. G. prowadziła w okresie 2012-2016 r. na terenie pozwanej Gminy R. przedszkole niepubliczne o nazwie Przedszkole Niepubliczne (...), zarejestrowane w ewidencji szkół i placówek oświatowych w gminie R., prowadzonej przez Burmistrza R..

(okoliczność bezsporna, a nadto dowód: zaświadczenie Nr (...) k. 27)

Zasady ustalania dotacji w latach 2012-2016 w pozwanej Gminie określała uchwała Nr (...) Rady Miejskiej w R. z dnia 25 października 2011 r. w sprawie udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli oraz punktów przedszkolnych prowadzonych na terenie Gminy R..

Uchwała ta zmieniana była kolejno uchwałami:

- nr (...) z dnia 30.10.2012 r.,
- nr (...) z dnia 23 marca 2017 r.

(dowód: uchwała Nr XV/83/2011 Rady Miejskiej w R. z dnia 25 października 2011 r. (CD), uchwała nr XXVIII/178/2012 Rady Miejskiej w R. z dnia 30.10.2012 r. (CD), uchwała nr 000 (...) z dnia 23 marca 2017 r. (CD) k. 19)

J. G. składała w latach 2012-2016 wnioski o udzielenie jej przez Gminę R. dotacji na prowadzone przez nią przedszkole niepubliczne i takie dotacje otrzymywała w wysokości:

- za rok 2012 kwotę w wysokości 247.672,80 zł,
- za rok 2013 kwotę w wysokości 214.931,31 zł,
- za rok 2014 kwotę w wysokości 212.439,69 zł,
- za rok 2015 kwotę w wysokości 190.997,52 zł,
- za rok 2016 kwotę w wysokości 173.646,40 zł.

Do przedszkola prowadzonego przez J. G. uczęszczała następująca liczba dzieci (suma dzieci uczęszczających w poszczególnych miesiącach):

- w roku 2012 – 720,
- w roku 2013 – 675,
- w roku 2014 – 711,
- w roku 2015 – 643,
- w roku 2016 – 628.

Wysokość należnej J. G. dotacji na prowadzone przez nią przedszkole za okres 2012-2016, kształtuje się następująco:

- za rok 2012 kwota 354.765,60 zł,
- za rok 2013 kwota 466.955,83 zł,
- za rok 2014 kwota 490.810,41 zł,
- za rok 2015 kwota 455.175,44 zł,
- za rok 2016 kwota 393.737,16 zł.

Różnica pomiędzy dotacjami wypłaconymi w poszczególnych latach przez Gminę R., a dotacjami należnymi wynoszą odpowiednio:

- za rok 2012 kwota 107.092,80 zł,
- za rok 2013 kwota 247.734,12 zł,
- za rok 2014 kwota 276.492,52 zł,

- za rok 2015 kwota 310.163,11 zł,
- za rok 2016 kwota 206.090,76 zł.

Otrzymana kwota niedopłaty wynosi łącznie **1.147.573,31** zł.

(dowód: opinia biegłej K. K. k. 549-566)

Pismem z dnia 6 czerwca 2019 r. J. G. poinformowała pozwaną o dokonaniu na rzecz spółki (...) S.A. z siedzibą we W. cesji wierzytelności pieniężnej, jaka przysługiwała jej względem pozwanej z tytułu różnicy między wypłaconymi jej dotychczas dotacjami oświatowymi, a dotacjami należnymi wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami, celem jej dochodzenia.

(dowód: zawiadomienie o cesji k. 179)

Pismem z dnia 12 czerwca 2019 r. powódka poinformowała pozwaną o dokonaniu cesji wierzytelności oraz wezwała do zapłaty kwoty 1.205.898,96 zł, na którą składają się niedopłaty w związku z przyznaniem i wypłatą przez pozwaną dotacji podmiotowych w zaniżonej wysokości w latach 2012-2016.

(dowód: pismo powódki k. 177-178)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest to, że J. G. prowadziła na terenie pozwanej Gminy R. w spornym okresie tj. w latach 2012-2016 niepubliczne przedszkole o nazwie Przedszkole Niepubliczne (...), które to zostało zarejestrowane w ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez Burmistrza R. oraz fakt otrzymywania od pozwanej dotacji na zadanie obejmujące jego prowadzenie w tym okresie. Pozwana nie kwestionowała także, że dotowane zadanie publiczne zostało w spornym okresie wykonane przez J. G..

Należy także podkreślić, że okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawały poza sporem stron. Rozbieżność stanowisk stron dotyczyła wyłącznie wykładni przepisów i ich zastosowania do niespornych faktów. W ocenie Sadu, brak także podstaw do kwestionowania autentyczności zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz wiarygodności zawartych w nich informacji. Są to dokumenty urzędowe sporządzone w przewidzianej prawem formie, które nie były kwestionowane przez strony.

Sporem stron objęty był natomiast sposób prawidłowego ustalenia podstawy dotacji, tj. kwestia uwzględnienia w podstawie dotacji wydatków faktycznie poniesionych, jak również, czy do podstawy winny być wliczane wydatki wspólne dla całej oświaty między innymi: wydatki na doksztalcenie i doskonalenie nauczycieli oraz wydatki rozdziału pozostała działalność z uwagi na ujęcie ich w sprawozdaniach jednostkowych przedszkoli, jako dotyczące tych przedszkoli. W konsekwencji powyższego sporem objęta była wysokość dotacji należnych powódce w spornym okresie objętym żądaniem pozwu.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 2 k.p.c. wnioski pozwanego jak w pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7 odpowiedzi na pozew, jak na k. 481-482, ponowione częściowo w piśmie z dnia 31.01.2024 r., jak na k. 647-647v., jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia. Sąd uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w pełni pozwala na prawidłowe rozpoznanie niniejszej sprawy.

Na tej samej podstawie i z tych samych przyczyn pominięto wnioski dowodowy strony pozwanej dotyczący przesłuchania świadka jak w pkt 4 odpowiedzi na pozew, k. 482 akt sprawy. W ocenie Sądu przeprowadzenie tego dowodu jawi się jako nieprzydatne do rozstrzygnięcia. Świadek miałby zeznawać na okoliczności, które

były bezsporne w niniejszej sprawie oraz zostały dostatecznie wyjaśnione przedłożonymi przez strony, wzajemnie niekwestionowanymi dokumentami.

Wyliczenia powódki poddano weryfikacji rachunkowej, co wobec braku jednoznacznego stanowiska pozwanej uczyniono poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Powódka złożyła zastrzeżenia do opinii biegłego (k. 615 i nast.), wnosząc o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej, wezwania i przesłuchania biegłej na rozprawie oraz dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Wniosku te zostały oddalone, bowiem w ocenie Sądu zmierzały wyłącznie do przedłużenia postępowania – zarzuty powódki skupiały się wokół metodologii i sposobu wyliczenia dotacji, uwzględnienia bądź nieuwzględnienia pewnych pozycji, co w zasadzie prowadziło do kwestionowania merytorycznych i metodologicznych założeń tej opinii, nie zaś kwestii rachunkowych. Nadto, Sąd uznał iż sporządzona w sprawie opinia biegłego jest pełna i rzetelna. Biegły w sposób wyczerpujący odniósł się do wszystkich okoliczności pozwalających na prawidłowe rozpoznanie niniejszej sprawy.

Materialnoprawną podstawę roszczenia powódki w okresie objętym pozwem stanowił przepis art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej: u.s.o) w brzmieniu obowiązującym od 01.01.2009r., zgodnie z którym niepubliczne przedszkola, w tym specjalne, (...) otrzymują dotacje z budżetu gminy. Zgodnie z treścią art. 90 ust. 2b u.o.s.o., w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym sporem, dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługiwały na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez jednostkę samorządu terytorialnego – pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole podała organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji (w przypadku braku na terenie gminy przedszkola publicznego, podstawą do ustalenia wysokości dotacji były wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego).

W okresie objętym sporem (lata 2012-2016) treść art. 90 ust. 1 u.s.o nie ulegała zmianom. Natomiast istotnej zmianie uległa treść art. 90 ust. 2b na skutek nowelizacji – wprowadzonej przez art. 1 pkt 20 lit. c ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2013.827), zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 września 2015 r. Wskazana zmiana polegała na pomniejszeniu podstawy obliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych niespełniających warunków, o których mowa w ust. 1b, o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego dotacja przysługiwała w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego – gminę. Pozostałe warunki przyznania i wypłaty dotacji pozostały bez zmian.

Sąd podziela także stanowisko, że termin „ustalone w budżecie gminy wydatki bieżące ponoszone w przedszkolach publicznych”, winien być interpretowany w zgodzie z ustawą o finansach publicznych.

W myśl 106 ust. 4 ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. oraz art. 124 ustęp 3 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują: wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych, oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem tych jednostek i realizacją ich statutowych zadań, koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. W myśl art. 165a ust. 5 i 6 ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W ocenie Sądu, w świetle art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 07.09.1991r. o systemie oświaty podstawę naliczenia dotacji stanowią wydatki zaplanowane, a nie wykonane wydatki bieżące przedszkoli publicznych (tak np. SA w S. w wyroku z dnia 23.06.2016r. I ACa 110/16, NSA w wyroku z dnia 26.03.2013r. (...)). Przyjąć bowiem trzeba, że chodzi o wydatki bieżące przedszkoli publicznych, które ponosi gmina i które są przewidziane na ten cel w jej budżecie a nie o wykonane wydatki bieżące przedszkoli publicznych. Taką wykładnię tego przepisu determinuje znaczenie terminu „budżet”, który definiowany jest jako zestawienie planowanych dochodów i wydatków danej jednostki. Także w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych budżet określany jest jako roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów danej jednostki (art. 211) natomiast uchwała budżetowa określać ma m.in. łączną kwotę planowanych dochodów/wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem dochodów/wydatków bieżących i majątkowych (art. 212).

Zaplanowane w budżecie wydatki bieżące uwzględniać winny zdaniem Sądu wszystkie wydatki bieżące, w tym wydatki dokonywane z rachunków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z powołanym przepisem, w brzmieniu obowiązującym w omawianym okresie, samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie o systemie oświaty gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności: ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej (pkt 1). Bez znaczenia jest źródło, z którego pochodzą środki na pokrycie tych wydatków, a w konsekwencji fakt, czy wpływają one na wydzielony rachunek czy też nie. Ustalenie wysokości zaplanowanych w budżecie środków przeznaczonych na utrzymanie przedszkoli publicznych musi uwzględniać środki zaplanowane w całości budżetu (tak też SA w Lublinie w wyroku z dnia 27.01. (...). I ACa 679/14, WSA w Warszawie w wyroku z dnia 23.03.2013r. (...)). Dla prawidłowego określenia kwoty stanowiącej podstawę obliczenia dotacji przysługującej niepublicznym placówkom przedszkolnym należy oddzielić wysokość wydatków od wysokości przychodów na ich pokrycie. Ustalenie wysokości planowanych w budżecie gminy środków przeznaczonych na utrzymanie przedszkoli publicznych musi uwzględniać środki zaplanowane w całości budżetu jako planu wydatków ustalonych w całej uchwale budżetowej, co oznacza, że planowane koszty wyżywienia dzieci w przedszkolach publicznych nie mogą być pomijane w ustalaniu podstawy do wyliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych (tak SA w Krakowie w wyroku z dnia 06.09.2016r. I ACa 617/16). Stanowisko to należy odnieść także do sytuacji, w której wydatki pokrywane są ze środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej. Brak jest również podstaw w ocenie Sądu do odliczania od podstawy wyliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych wydatków ponoszonych na dodatkowe opłaty związane z wychowaniem przedszkolnym dzieci niepełnosprawnych w przedszkolach publicznych. Literalne brzmienie art. 90 ust. 1 i 2b ustawy o systemie oświaty wskazuje, że do wyliczenia dotacji należnych dla przedszkoli niepublicznych należy brać pod uwagę wszystkie wydatki bieżące przedszkoli gminnych, w tym także przedszkoli integracyjnych czy też prowadzących kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych. Przedszkola te nie stanowią bowiem odrębnej kategorii placówek, ich wydatki ujmowane były w okresie objętym pozwem w tej samej kategorii budżetowej.

Odnosząc się do wniosku pozwanej o oddalenia powództwa, należy w pierwszym rzędzie wskazać, mając na uwadze aktualne i ugruntowane stanowisko judykatury, iż obecnie nie budzi wątpliwości, że roszczenie którego dochodzi powódka, tj. związane z wypłatą środków tytułem zaniżonej dotacji na prowadzenie przedszkola niepublicznego należnej przed dniem 01.01.2017r., przynależy do drogi sądowej (tak m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06; 4 września 2008 r., IV CSK 204/08; 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12; 2 maja 2014 r., IV CSK 531/13; 26 marca 2015 r., V CSK 376/14).

Pewne kontrowersje w tym zakresie pojawiły się na skutek tego, że ustawą z dnia 24 czerwca 2016 r. (Dz.U.2016.1010), zmieniającą ustawę o systemie oświaty z dniem 1 stycznia 2017 r., został dodany art. 90 ust. 11, wskazujący, że przyznanie dotacji oświatowej stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt. 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi. Stąd kwestia prawidłowości dotacji oświatowej przyznanej po 01.01.2017r. podlega kontroli sądów administracyjnych (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z: 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18; 24 lutego 2017 r., IV CSK 212/16, 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, czy też 4 kwietnia 2019 r., V CSK 442/18). Przepis art. 90 ust. 11 ustawy o systemie oświaty (u.s.o.) utracił moc obowiązującą

z dniem 1 stycznia 2018 r. na skutek wejścia w życie ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. 2017.2203 z późn. zm., zwana dalej: u.f.z.o.), która w art. 91 ust. 2 stanowi, iż do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe (a zatem m.in. art. 90 u.s.o.), co wywołało wątpliwości co do możliwości dochodzenia przed sądem powszechnym po dniu 01.01.2018r. roszczeń dotyczących dotacji należnych przed 01.01.2017r.

Wątpliwości te zostały rozstrzygnięte uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 29/19, w której Sąd ten stwierdził, iż art. 91 ust. 2 u.f.z.o. nie wyłącza drogi sądowej do dochodzenia po dniu 1 stycznia 2018 r. w postępowaniu przed sądem powszechnym roszczeń dotyczących dotacji przyznawanych niepublicznym przedszkolom w okresie przed dniem 1 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy o systemie oświaty. W powołanej uchwale oraz wyroku z dnia 09.07.2020r., V CSK 502/18, Sąd Najwyższy wyjaśnił także charakter prawny roszczenia, wskazując, że żądanie to może być w pewnym uproszczeniu nazywane żądaniem zasądzenia dotacji. Wskazał m.in., że dochodzone na podstawie art. 471 k.c. w związku z art. 90 ust. 1 i 2b u.s.o. roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej różnicy między kwotą dotacji należnej a kwotą dotacji wypłaconej ma ze swej istoty charakter odszkodowawczy. Tym niemniej ze względu na publicznoprawny charakter niewykonanego obowiązku i roli, w której występuje dłużnik, nieistotna wydaje się - przynajmniej w aspekcie praktycznym - możliwość uchylenia się przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego od odpowiedzialności ze wskazaniem, że niewykonanie obowiązku wypłaty dotacji (w całości albo w części) jest następstwem okoliczności, za które nie odpowiada (por. art. 471 k.c.). Dalej wskazał, iż w razie niewypłacenia należnej dotacji oświatowej w całości albo w części podstawą żądania zapłaty niewypłaconej kwoty, stanowiącej szkodę, może być stosowany per analogiam art. 471 k.c. w związku z art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Zaznaczył przy tym, że warunkiem skutecznego dochodzenia takiego roszczenia jest stwierdzenie, że zadanie publiczne zostało wykonane w taki sposób i w takim stopniu, w jakim byłoby wykonane przy wykorzystaniu dotacji, której realizujący zadanie mógł zasadnie oczekiwać.

Powody przyjęcia takiego stanowiska zostały szeroko wskazane w uzasadnieniu powołanej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8.11.2019 r. (III CZP 29/19) oraz wyroku z dn. 09.07.2020r. (V CSK 502/18), a także uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15.01.2021r., I ACa 335/20, wobec czego, zdaniem Sądu, nie ma potrzeby powielania ich w tym miejscu. Podkreślić natomiast należy, że w ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach sprawy brak jakichkolwiek przesłanek do odmiennej oceny dopuszczalności i charakteru prawnego roszczenia powódki.

Kolejną kwestią do rozważenia jest kwestia podstawy obliczenia dotacji. Zagadnienie to również było już przedmiotem wielokrotnych rozważań judykatury, w tym w sprawach rozpoznawanych z udziałem pozwanej gminy.

Mając to na uwadze należało, w ocenie Sądu, przyjąć, że do dnia 01.09.2013r. do podstawy obliczenia dotacji wliczać należało pozabudżetowe środki gromadzone na wydzielonych rachunkach dochodów własnych (2010 r.) i wydzielonych rachunkach dochodów (lata 2011-2013). W przepisie art. 90 ust. 2b u.s.o. ustawodawca zawarł ogólne, uniwersalne i stabilne kryteria mające wyznaczać rozmiar świadczeń dotacyjnych gminy. Skoro dotacje gminy miały służyć realizacji określonych działań, to dla określenia ich poziomu znaczenie miały wszystkie kategorie wydatków ponoszonych na realizację tych samych zadań i w świetle takiej konstrukcji przepisu art. 90 ust. 2b u.s.o. irrelevantny jest sposób ich księgowania, wyodrębniania (np. na odrębnym rachunku), ale także irrelevantne jest ich źródło (sposób) finansowania (opłaty wnoszone przez rodziców, czy subwencje MEN). W judykaturze konsekwentnie przyjęto, że nowelizacja ustawy o systemie oświaty z 13.06.2013 r. (Dz.U. 2013 r., poz. 827), która z dniem 01.09.2013 r. wyraźnie wyłączyła z podstawy wyliczania dotacji opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego i za wyżywienie, jako stanowiące dochód gminy jednoznacznie przesądziła to, że w okresie poprzednim takie opłaty nie mogły pomniejszać ogólnej kwoty dotacji dla przedszkoli niepublicznych, gdyż miarodajna była wyłącznie ogólna kwota „wydatków ustalonych”, czyli zaplanowanych wcześniej na funkcjonowanie przedszkoli publicznych i to ta kwota stanowiła podstawowe kryterium kwantyfikatywne (por. wyrok SN z 27.10.2017 r. IV CSK 732/16, wyroki SA w Lublinie z 27.01.2015 r. I ACa 679/14 i z 24.08.2016 r. I ACa 61/16; por. post. SN z 27.11.2015 r. IV CSK 330/15, wyrok SA w Białymstoku z 02.09.2019r, I ACa 276/19). W ustawie brak jest do dnia 01.09.2013 r. jakiegokolwiek odwołania

do źródeł finansowania wydatków zaplanowanych w budżecie gminy i przy obliczaniu wysokości dotacji (do wskazanej daty) sfera wydatków została całkowicie rozdzielona od sfery źródeł (sposobów) ich finansowania, co konsekwentnie nakazuje przyjąć, że wysokość dotacji należnych powodowi nie mogła w żaden sposób podlegać weryfikacji z uwagi na wysokość dochodów uzyskanych z danego, dowolnego źródła na pokrycie wydatków zaplanowanych w budżecie pozwanej gminy do poniesienia na jedno dziecko w przedszkolu publicznym, przy czym uwaga ta odnosi się również do subwencji z MEN, gdyż przedszkola integracyjne czy też prowadzące kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych nie stanowią odrębnej kategorii placówek (tak m.in. wyrok SA w Białymstoku z 14.12.2018 r. I ACa 568/18, wyrok SA w Lublinie z 25.05.2021r., I ACa 590/20).

W konsekwencji, Sad przyjął, że podstawę ustalenia dotacji stanowią zaplanowane w latach 2012 – 2016 ostatecznie, wg stanu na 31 grudnia każdego roku budżetowego, wydatki na utrzymanie przedszkoli publicznych, prowadzonych przez Gminę K., przy czym wydatki bieżące stanowiące podstawę wyliczenia dotacji to wydatki tożsame z wydatkami o jakich mowa w załączniku 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. (Dz.U. Nr 38, poz. 207), przy założeniu, że ustalona w ten sposób łączna kwota wydatków począwszy od 01.09.2013r. winna zostać pomniejszona o dochody Gminy O. z tytułu wyżywienia oraz korzystania z wychowania przedszkolnego, z przyjęciem, że podstawę naliczenia dotacji stanowią nie tylko wydatki z rozdziału 80104, ale również wydatki zaplanowane na rachunkach dochodów własnych, określonym w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, a także wydatki zaplanowane w rozdziałach 80146, 80149, 80148 i 80195, ponoszone na utrzymanie przedszkoli miejskich w odniesieniu do rzeczywistej liczby dzieci w przedszkolach miejskich, prowadzonych przez Gminę O..

Nie można pominąć faktu, iż w pozwanej Gminie R. w spornym okresie nie funkcjonowało ani jedno przedszkole publiczne, dlatego też Gmina R. wypłacała powodce dotację ustaloną na podstawie wydatków Gminy K.. Zgodnie bowiem z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, w przypadku braku na terenie gminy przedszkola publicznego, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego.

Podsumowując powyższe rozważania wskazać należy, iż powódka w swoich wyliczeniach za rok 2012 błędnie powołuje się na wydatki bieżące związane bezpośrednio z funkcjonowaniem przedszkola Integracyjnego (...) i kwot podanych w sprawozdaniu Rb-28S wymienionego przedszkola z wykonania budżetu, podczas gdy analiza dotychczasowego orzecznictwa pozwala na wniosek, że w przepisach dotacyjnych odwołano się do wydatków zaplanowanych związanych z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych. Podstawę naliczenia dotacji stanowi taka suma, która w budżecie gminy została zakwalifikowana jako kategoria wydatków na określony cel, tj. konkretnie na funkcjonowanie przedszkola publicznego. Podstawą do ustalenia dotacji należnych są wydatki zaplanowane na jednego ucznia w przedszkolu publicznym (plan budżetowy), a nie wydatki faktycznie poniesione (wykonanie budżetu). Miarodajne dla ustalania dotacji jest brzmienie planu budżetowego w chwili jej obliczania (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/2012; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 marca 2013 r. (...) i z dnia 16 maja 2018 r. I (...)). Dotacje należy obliczać według kwot planowanych w budżecie, a nie po jego wykonaniu według zmniejszonych wydatków – tak wyrok WSA w Warszawie z 4 kwietnia 2014 r., sygn. V SAJWa 2555/13.

W pozwie strony powodowej wyliczane są podstawy do wyliczenia dotacji stanowiące dochody Gminy M. K., które nie mogą zostać uznane jako podstawa do naliczenia dotacji. Załączane są również sprawozdania z wydatków RB-28S, które nie mogą stanowić podstawy do naliczenia dotacji. Niepublicznym przedszkolom przysługują dotacje z budżetu gminy na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia. Wydatki ustalone w budżecie to wydatki zaplanowane, wpisane do uchwały budżetowej, które nie muszą i zwykle nie pokrywają się z wydatkami ponoszonymi w przedszkolach, czyli rzeczywiście wykonanymi. Zazwyczaj, wydatki wykonane są niższe niż zaplanowane. W przypadku, gdyby wydatki rzeczywiste miały być wyższe niż budżet, wymagałoby to zmiany uchwały budżetowej.

Należy przy tym wskazać, że w przypadku przedszkoli brzmienie ustawy nie odnosi się do wydatków przewidzianych w konkretnych przedszkolach publicznych, czyli planach finansowych przedszkoli jako jednostek budżetowych, lecz odnosi się do budżetu gminy. Wobec tego przy ustalaniu podstawy dotacji należy wziąć pod uwagę wydatki bieżące

przedszkoli wynikające z budżetu gminy, w przeliczeniu na jednego ucznia. Jak było wspomniane, ustawa określa jedynie dolną granicę podstawy jako 75% wydatków bieżących, wobec czego rada gminy musi w uchwale dotacyjnej, podejmowanej na podstawie art. 90 ust. 4, ustalić konkretną wielkość procentową dotacji.

Celem ustalenia wysokości dotacji należnych powódce za okres wskazany w żądaniu pozwu oraz różnicy pomiędzy dotacjami wypłaconymi a należnymi, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości.

Zgodnie z aktualnie wiodącym kierunkiem orzecznictwem, unormowania dotyczące dotacji oświatowej nie kreują zobowiązania cywilnoprawnego między beneficjentem dotacji a jednostką samorządu terytorialnego, która nie wypłaciła beneficjentowi dotacji oświatowej w pełnej wysokości, natomiast po upływie roku, na który dotacja została przyznana, jednostka ta ponosi względem beneficjenta dotacji odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 417 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2022r., (...) 380/22, z dnia 11 października 2022r., (...) 1 58/22, z dnia 8 grudnia 2022 r., (...) 984/22, z dnia 5 kwietnia 2023r., (...)).

W związku z powyższym, Sąd winien dokonać oceny żądania powódki także przez pryzmat art. 417 § 1 k.c., w szczególności w kwestii zaistnienia po stronie powodowej szkody spowodowanej wypłaceniem jej przez pozwaną dotacji oświatowej w zaniżonej wysokości. W judykaturze bowiem przyjęto pogląd, iż przepis art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, jako usytuowany w przepisach prawa administracyjnego, nie może stanowić samodzielnej podstawy do dochodzenia roszczenia cywilnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 października 2023r., I ACa 1197/23, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023r., (...) 931/22).

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Poszkodowany, dochodząc odpowiedzialności władzy publicznej na gruncie art. 417 § 1 k.c., będzie musiał przed sądem wykazać, że zaistniały przesłanki tej odpowiedzialności, a wśród nich niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, fakt poniesienia i wysokość szkody oraz adekwatny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy takim niegodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej a powstaniem tej szkody. Przesłanki te muszą zostać wykazane przez poszkodowanego - powoda kumulatywnie (wyr. SA w Białymstoku z 28.9.2017 r., I ACa 289/17, L.; wyr. SA w Szczecinie z 28.6.2017 r., I ACa 133/17, L.; wyr. SA w Katowicach z 11.5.2017 r., I ACa 1239/16, L.; wyr. SA w Krakowie z 13.9.2013 r., I ACa 751/13, L.; wyr. SA w Szczecinie z 8.5.2013 r., I ACa 23/13, L.). Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie, w wyroku z 15.03.2017 r. (I ACa 2124/15, L.): "Przesłanką konieczną do zaistnienia odpowiedzialności deliktowej na gruncie wskazanego wyżej przepisu jest bezprawność zachowania organu wykonującego władzę publiczną, która winna być udowodniona przez powoda zgodnie z ogólnymi zasadami rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 KC). Artykuł 417 § 1 k.c. nie statuuje bowiem domniemania bezprawności". Z kolei w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27.6.2013 r. (I ACa 174/13, L.) wskazano, że: "Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie jej trzy ustawowe przesłanki: bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Kolejność badania przez sąd powyższych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynikła szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju i dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego. Nie sposób więc ustalić adekwatnego związku przyczynowego albo go odrzucić nie określając uprzednio, czy doszło do zarzucanego bezprawnego zachowania strony pozwanej oraz do szkody strony powodowej" (podobnie w wyr. SA w Łodzi z 6.2.2013 r., I ACa 1149/12, L.; aprobatywnie wobec tak wyznaczonej kolejności badania tu przesłanek odpowiedzialności: A. C., Odpowiedzialność odszkodowawcza, s. 416).

Przyznanie i wypłacenie dotacji w zaniżonej wysokości, ustalonej niezgodnie z zasadami określonymi w art. 90 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, winno być kwalifikowane jako przypadek niezgodnego z

prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej. Sprowadza się bowiem do naruszenia przez organ samorządu terytorialnego przepisów prawa powszechnie obowiązującego określających wysokość dotacji. Nie ma w tym kontekście znaczenia okoliczność, że obowiązek określony w art. 90 ust. 1, 2b i 3c ustawy o systemie oświaty, w związku ze złożeniem konkretnego wniosku przez podmiot prowadzący przedszkole niepubliczne, ulega konkretyzacji. Nie prowadzi ona do powstania obligacyjnego stosunku prawnego, choćby z tej przyczyny, że organ samorządu terytorialnego wykonuje określone prawem zadania publiczne, których nie sposób traktować w kategoriach realizacji autonomii woli podmiotu stosunku cywilnoprawnego. Artykuł 90 ustawy o systemie oświaty zobowiązuje wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do zgodnego z prawem przydzielania i wypłacania dotacji oświatowej. Zatem wypłata dotacji w niewłaściwej wysokości stanowi obiektywne naruszenie przepisów prawa powszechnie obowiązującego nie zaś naruszenie obligacyjnego stosunku prawnego istniejącego jedynie między stronami (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 5 kwietnia 2023 r. (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej, z całą pewnością niewypłacenie przez pozwaną dotacji w należnej wysokości kwalifikować należy jako przypadek niezgodnego z prawem zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej. Na powódce natomiast ciążył obowiązek wykazania, iż po stronie powódki powstała szkoda oraz, że szkoda ta miała związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem pozwanej a szkodą.

W ocenie Sądu, powódka w żaden sposób nie zdołała wykazać, że zachowanie pozwanej spowodowało, że po stronie powódki powstała jakakolwiek szkoda.

Z dokumentacji w żaden sposób nie można potwierdzić takiego faktu jak uszczerbek majątku, gdyż cała dotacja otrzymana pomimo że w zaniżonej wysokości została wydatkowana na cel na jaki była przyznana. Powódka nie przedłożyła żadnego dokumentu z którego można byłoby udowodnić sytuację jej zubożenia czy też pokrywania wydatków z własnych osobistych środków. Nie stwierdzono pobierania kredytów czy pożyczek niezbędnych do pokrycia kosztów na prowadzenie Przedszkola Niepublicznego. J. G. pełniła funkcję dyrektora i otrzymywała z tego tytułu co miesiąc wynagrodzenie w roku 2012 była to kwota po 3.300 zł miesięcznie, w 2013 roku po 2.500 zł, w 2014 roku 3.000-4000 zł, w 2015 roku po 4.400 zł miesięcznie i w 2016 r. 5.000 zł miesięcznie. Dochód potwierdzają również PIT-y z których stwierdzono dochody rok 2016 przychód wynosi 131.112,50 i koszty 104.194,00 pokryte z pozyskanego przychodu, w roku 2015 przychody nosiły 119.803,50 zł, koszty 99.614,69 a dochód to 20.188,81 zł.

Podsumowując stanowisko określenia uszczerbku majątku poprzez nieotrzymanie dotacji to brak jest podstaw do takich stwierdzeń, gdyż dotacja otrzymana była ściśle określona na jaki cel została przyznana i zapewne nie w celu wzbogacenia się lecz miała służyć realizacji określonego w ustawie zadania, które zostały zrealizowane prawidłowo co potwierdzają coroczne kontrole wydatków.

Za niezasadny Sąd uznał podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia w odniesieniu do części należności głównej. Świadczenie gminy w postaci dotacji dla niepublicznych przedszkoli jest świadczeniem jednorazowym. Sposób jego wypłacania (w częściach) to jedynie sposób jego spełnienia i nie czyni z poszczególnych rat samodzielnych świadczeń (tak np. SA w K. w wyroku z dnia 15.07.2016r. I ACa 526/16). W aktualnym stanie prawnym (obowiązującym od 09.07.2018r.), zgodnie z art. 118 k.c., termin przedawnienia roszczenia o zapłatę dotacji wynosi lat sześć, a koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, w którym upływa wskazane sześć lat. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż w poprzednim stanie prawnym termin przedawnienia tych roszczeń wynosił lat dziesięć liczonych od daty wymagalności roszczenia. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z 13.04.2018r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018r., poz. 1104) od dnia wejścia w życie ustawy (09.07.2018r.) do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy 6 letni termin przedawnienia, przy czym za początek biegu terminu przedawnienia przyjmuje w takim wypadku dzień wejścia ustawy w życie. Stąd termin przedawnienia roszczeń powódki o wypłatę niewypłaconej części dotacji należnej za 2012 r. upływałby w ostatnim dniu 2024 r., a za lata późniejsze odpowiednio z końcem lat następujących.

Odnosząc się do zarzutu braku legitymacji czynnej po stronie powoda, Sąd uznał go za niezasadny. Organ prowadzący przedszkole, tj. J. G., dokonała przelewu wierzytelności na rzecz powoda, o czym pozwana została powiadomiona. Wierzytelności będące przedmiotem cesji nie mają charakteru wierzytelności publicznych. W konsekwencji nie ma podstaw do kwestionowania skuteczności przelewu roszczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, powództwo należało oddalić, jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono wobec powoda na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w pkt II wyroku. Ogólną zasadą rządzącą orzeczeniem o kosztach jest tzw. odpowiedzialność za wynik procesu, którą wprowadza art. 98 § 1 k.p.c. Oznacza ona, iż strona która przegrała spór zobowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej koszty niezbędne do celowego dochodzenia jej praw. Powódka przegrała sprawę i zobowiązany jest zapłacić na rzecz pozwanej poniesione przez nią koszty procesu, które obejmują wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej, których wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.).

Pozwany poniósł koszty procesu w wysokości 10.800 zł i taką kwotę należało zasądzić na jego rzecz.

sędzia Krystian Szelaąg